Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja „Rok 1945 w Łodzi” – Łódź, 10 grudnia 2007 r.

Łódzki Oddział Instytutu Pamięci Narodowej zorganizował konferencję naukową pt. „Rok 1945 w Łodzi”. Konferencja składa się z dwóch części, z których pierwsza odbyła się 10 grudnia br. w Dużej Sali Obrad Urzędu Miasta Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104.

Obecna na konferencji młodzież z XV LO w Łodzi

W programie:

1. Dr Janusz Wróbel
Bilans okupacji niemieckiej 1939-1945 w Łodzi
2. Dorota Siepracka (w imieniu autorki wykład odczytała Magdalena Filip z Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Łodzi)
Żydzi łódzcy po likwidacji getta, wrzesień 1944 r. – styczeń 1945 r.
3. Antoni Galiński
Likwidacja więzień niemieckich w Łodzi w styczniu 1945 r.
4. Dr Krzysztof Lesiakowski
Początki władzy „ludowej” w Łodzi
5. Dr Joanna Żelazko
Organizacja aparatu przymusu i pierwsza fala komunistycznych represji w Łodzi

6. Dr Tomasz Toborek
Antykomunistyczne podziemie i opór społeczny w Łodzi w 1945 r.
7. Milena Przybysz
Odbudowa życia religijnego w Łodzi w 1945 r.

W czerwcu 2008 r. przewidywana jest realizacja drugiej części konferencji, podczas której zostaną poruszone zagadnienia dotyczące mniejszości narodowych oraz powstawania i funkcjonowania szkolnictwa wyższego w Łodzi.

Serdecznie zapraszamy.

***

Rok 1945 zajmuje szczególne miejsce w historii Łodzi. Zakończyła się wówczas okrutna, pięcioletnia okupacja niemiecka, która całkowicie zmieniła miasto pod względem demograficznym. Wysiedlona i wymordowana została prawie cała ludność żydowska, ogromne straty poniosła ludność polska, a jej warstwa inteligencka uległa zdziesiątkowaniu. W ostatnich tygodniach okupacji miasto opuściła większość ludności niemieckiej, uciekającej w obawie przed zbliżającym się frontem. Okupacja niemiecka to również całkowita likwidacja polskiego życia społecznego, przeprowadzona na skalę nie notowaną na innych terenach okupowanych przez III Rzeszę. Drastycznym przykładem dyskryminacji Polaków jest likwidacja wszystkich organizacji społecznych, zamknięcie szkół i większości kościołów. Niemcy, opuszczając miasto w styczniu 1945 r., dokonali wielu zbrodni, czego najbardziej spektakularnym przykładem jest zamordowanie więźniów Radogoszcza.

Uczestników konferencji powitał Marek Drużka - dyrektor łódzkiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej

Konferencję otworzył prof. Jerzy Kropiwnicki - prezydent Łodzi

Wystąpienie Magdaleny Filip (Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Łodzi)

Rok 1945 przyniósł Łodzi wyzwolenie spod okupacji niemieckiej, ale nie oznaczał powrotu wolności i demokracji. W ciągu kilku tygodni po wyparciu Niemców nastąpiły zmiany, które rzutowały na sytuację w mieście przez następne dziesięciolecia. Pod osłoną Armii Czerwonej zainstalowała się administracja podlegająca komunistycznemu Rządowi Tymczasowemu w Warszawie. Rozbudowano błyskawicznie aparat przymusu w postaci urzędów bezpieczeństwa, milicji obywatelskiej, sądów wojskowych, więzień i aresztów. Jego działania skierowane były w dużej mierze przeciwko organizacjom, środowiskom i ludziom nie akceptującym narzucanego siłą ustroju komunistycznego. Polska bezpieka współpracowała ściśle z sowieckimi służbami specjalnymi, które działały w Łodzi bez żadnych ograniczeń. Zaczęły się aresztowania i wywózki do obozów w głębi Rosji. Ofiarą aresztowań padła m.in. ostatnia komenda Okręgu Łódzkiego Armii Krajowej z jej dowódcą ppłk Michałem Stempkowskim.

W Łodzi i okolicach plagą stały się rabunki i gwałty dokonywane przez żołnierzy sowieckich, którzy często czuli się zupełnie bezkarni. Przykładowo w lipcu 1945 r. na Olechowie i w okolicznych wioskach żołnierze powracającej z Niemiec Armii Czerwonej dokonali masowych gwałtów i rabunków, czemu polska milicja nie była w stanie zapobiec.

W 1945 r. w Łodzi często dochodziło do aktów sprzeciwu wobec narzuconego ustroju i działań aparatu represji. Powstawały organizacje konspiracyjne, w nowej formule kontynuowało działalność podziemie „poakowskie”. Przejawy oporu społecznego notowano na uczelniach i w zakładach pracy.

W 1945 r. w mieście zachodziły również procesy pozytywne. Zaliczyć do nich należy przede wszystkim szybką odbudowę życia kulturalnego i religijnego, powstanie wielu wyższych uczelni i periodyków, często o zasięgu i znaczeniu ogólnopolskim. Wszystko to nadawało Łodzi charakter jednego z głównych ośrodków kraju, zwłaszcza w sytuacji, gdy Warszawa była zniszczona.

dr Janusz Wróbel